

Sygn. akt III Ca 1376/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Pawlik

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2017 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko J. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 4 maja 2016 r., sygn. akt I C 3112/15

oddala apelację.

SSO Tomasz Pawlik

Sygn. akt III Ca 1376/16

UZASADNIENIE

Powodowy fundusz inwestycyjny domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej 1301,63 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 24 września 2015 r. oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, że pozwana zawarła w dniu 21 sierpnia 2013 r. z poprzednikiem prawnym powoda umowę o pożyczkę krótkoterminową. Poprzednik prawny powoda spełnił świadczenie na rzecz pozwanej, która z tego tytułu otrzymała środki pieniężne, zobowiązując się do ich zwrotu wraz z należnym oprocentowaniem, prowizjami oraz kosztami i opłatami terminie i na zasadach precyzyjnie określonych w umowie. Zobowiązanie wynikające z wyżej wymienionej umowy nie zostało uregulowane przez pozwaną w terminie określonym w umowie. W związku z powyższym pożyczkodawca wypowiedział umowę pożyczki, a następnie na podstawie umowy cesji wierzytelności z dnia 9 maja 2014 r. zbył przedmiotową wierzytelność na rzecz powoda. Na podstawie powyższej umowy powód nabył zgodnie z art. 510 § 1 k.c. wierzytelność względem strony pozwanej w wysokości 1301,63 zł, na którą składały się: należność główna w wysokości 700 zł, odsetki karne w wysokości 300 zł, koszty naliczone przez pożyczkodawcę w wysokości 203 zł oraz odsetki ustawowe od kapitału w wysokości 700 zł naliczone przez powoda z okres od 10 maja 2014 r. do dnia wniesienia pozwu w wysokości 98,63 zł.

W dniu 30 maja 2014 r. powód poinformował pozwaną o dokonaniu przelewu wierzytelności na jego rzecz oraz wezwał pozwaną do uregulowania należności dążąc jednocześnie do polubownego rozwiązania sporu. Zbywca wierzytelności również poinformował pozwaną o przelewie wierzytelności. Do dnia wniesienia pozwu pozwana nie spełniła świadczenia wynikającego z umowy pożyczki.

Pozwana nie stawiała się na rozprawie, mimo prawidłowego zawiadomienia jej o terminie, nie zajęła stanowiska w sprawie, ani nie żądała przeprowadzenia rozprawy pod swoją nieobecność.

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym, wydanym po przeprowadzeniu postępowania dowodowego wobec zaistnienia wątpliwości co do prawdziwości okoliczności wskazanych w pozwie, Sąd Rejonowy zasądził na rzecz powoda od pozwanej 903 zł z ustawowymi odsetkami i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo. Jednocześnie obciążył pozwaną kosztami postępowania w wysokości 157,47 zł i orzekł o rygorze natychmiastowej wykonalności w części uwzględniającej żądania pozwu.

U podstaw tego rozstrzygnięcia legły następujące ustalenia faktyczne, dokonane na podstawie dołączonych przez powoda do pozwu dokumentów, a zwłaszcza na podstawie umowy treści pożyczki.

W dniu 21 sierpnia 2013 r. Pozwana zawarła z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w P. umowę pożyczki krótkoterminowej na mocy której pożyczkodawca udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 700 zł, a pozwana zobowiązała się do zwrotu pożyczki w dniu 20 września 2013 r.. W § 5 umowy pozwana zobowiązała się również do zapłaty na rzecz pożyczkodawcy prowizji wstępnej za udostępnienie pożyczki w kwocie 203 zł oraz opłaty windykacyjnej równej 5 zł za każdy dzień opóźnienia spłaty jakiegokolwiek kwoty wynikającej z umowy pożyczki, w tym w szczególności kwoty kapitału pożyczki, odsetek, opłat lub prowizji. Opłata windykacyjna pobierana miała być przez 60 dni od daty powstania obowiązku spłaty pożyczki lub pozostałych należności. Ponadto w § 4 umowy strony uzgodniły, że pożyczka będzie oprocentowana według stałej stopy procentowej równej 0% w stosunku rocznym a w przypadku niedokonania spłaty pożyczki w terminach określonych w umowie zastosowanie będzie miała stopa odsetek za opóźnienie w wysokości 0% rocznie.

W dniu 9 maja 2014 r. pożyczkodawca zawarł z powodem umowę cesji wierzytelności, a w dniu 28 października 2014 r. aneks nr (...) do tej umowy. Na mocy tych umów powód nabył wierzytelność przeciwko pozwanej z tytułu opisanej umowy

Pismem z dnia 28 maja 2014 r. powód zawiadomił pozwaną o nabyciu wierzytelności przysługującej przeciwko niej i wezwał pozwaną do zapłaty w terminie 7 dni.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał zasadność powództwa w zakresie należności głównej w wysokości 700 zł oraz prowizji wstępnej za udostępnienie pożyczki w wysokości 203 zł, odwołując się do treści przepisów regulujących umowę pożyczki (art.720 i nast. k.c.). W pozostałym zakresie nie znalazł podstaw prawnych do uwzględnienia powództwa.

W uzasadnieniu wyroku stwierdzono, że w toku procesu powód konsekwentnie podnosił, że na kwotę dochodzoną pozwem składają się również odsetki karne w wysokości 300 zł oraz odsetki ustawowe od kapitału naliczone przez powoda od dnia 10 maja 2014 roku do daty wniesienia pozwu w kwocie 98,63 złotych. Tymczasem w § 4 umowy z dnia 21 sierpnia 2013 roku strony wyraźnie i jednoznacznie ustaliły, że pożyczka będzie oprocentowana według stałej stopy procentowej równej 0% w stosunku rocznym, a w przypadku niedokonania spłaty pożyczki w terminach określonych w umowie zastosowanie będzie miała stopa odsetek za opóźnienie w wysokości 0% rocznie. Podkreślono też, że zgodnie z art. 359 §1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. Jak z kolei stanowi art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Ponieważ w umowie nie przewidziano naliczania jakiegokolwiek odsetek (co na gruncie swobody kształtowania umów jest w pełni dopuszczalne) powództwo w tym zakresie, jako pozbawione podstaw należało oddalić.

O odsetkach ustawowych orzeczono na mocy art. 481 § 1 i 2 k.c. .Na zasadzie art. 100 zd.1 k.p.c. Sąd Rejonowy dokonał stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu pomiędzy stronami stosownie do wyniku procesu.

Od opisanego wyroku, w części oddalającej powództwo oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, apelację wniósł powód, który domagał się jego zmiany poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz obciążenia pozwanej kosztami postępowania za obie instancje.

Skarżący zarzucił Sądowi I instancji naruszenie art.233 § 1 w zw. z art.227 k.p.c. poprzez pominięcie przy dokonywaniu ustaleń faktycznych treści § 5 ust.5.1. pkt c umowy pożyczki, z którego miała wynikać dochodzona kwota 300 zł odsetek karnych, stanowiąca w rzeczywistości opłatę windykacyjną.

W apelacji zarzucono także naruszenie art.65 § 1 w zw. z art.65 § 2 k.c. poprzez przyjęcie, że w umowie pożyczkodawca zrzekł się naliczania od dłużniczki jakichkolwiek odsetek, podczas gdy stawka zerowa odsetek dotyczyła tylko 60 dni od dnia powstania obowiązku spłaty. Korespondował z tym zarzut naruszenia art.481 § 1 k.c. poprzez niezasądzenie odsetek za opóźnienie za okres od dnia umowy cesji do dnia wniesienia pozwu.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja nie mogła być uwzględniona.

Chybiony jest podniesiony przez skarżącego zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art.233 § 1 w zw. z art.227 k.p.c.. Wbrew twierdzeniom apelacji ustalenia Sądu I instancji obejmowały także stwierdzenie (zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku), że w § 5 umowy pozwana zobowiązała się również do zapłaty na rzecz pożyczkodawcy opłaty windykacyjnej równej 5 zł za każdy dzień opóźnienia spłaty jakiegokolwiek kwoty wynikającej z umowy pożyczki, w tym w szczególności kwoty kapitału pożyczki, odsetek, opłat lub prowizji. Opłata windykacyjna pobierana miała być przez 60 dni od daty powstania obowiązku spłaty pożyczki lub pozostałych należności. Przyczyną oddalenia powództwa była natomiast ocena prawna, że takiej opłaty windykacyjnej nie można utożsamiać z dochodzonymi w pozwie odsetkami karnymi.

Ocenę tę Sąd Okręgowy podziela.

Jak trafnie zauważył Sąd Rejonowy w toku procesu powód konsekwentnie podnosił, że na kwotę dochodzoną pozwem składają się m.in. odsetki karne w wysokości 300 zł, nie wskazywał natomiast, że kwota ta stanowi opłatę windykacyjną. Tymczasem, zgodnie z art. 187 § 1 KPC, powód powinien dokładnie określić żądanie, granicami którego związany jest rozpoznający sprawę sąd. O tym bowiem, jaki jest przedmiot sprawy, decyduje przede wszystkim pozew – to, co zostało w nim zgłoszone jako roszczenie (por. postanowienie SN z 20.10.2014 r., V CSK 71/14). Wskazanie przez powoda przepisów prawa materialnego, mających stanowić podstawę prawną orzeczenia, jakkolwiek niewymagane, nie pozostaje bez znaczenia dla przebiegu i wyniku sprawy, ponieważ pośrednio określa także okoliczności faktyczne uzasadniające żądania pozwu (zob. wyrok SN z 23.2.1999 r., I CKN 252/98).

W realiach rozpatrywanej sprawy nie sposób przyjąć, że powód zgłosił żądanie zasądzenia od pozwanej kwoty 300 zł tytułem opłaty windykacyjnej wymienionej w § 5 ust.5.1. pkt c umowy pożyczki. Skoro zatem zgłoszono żądane zasądzenia odsetek karnych w wysokości 300 zł nie znajdowało potwierdzenia w okolicznościach sprawy, zasadnie Sąd Rejonowy oddalił powództwo w tej części.

Nie można się przy tym zgodzić z apelowującym, że błędne nazwanie opłaty windykacyjnej odsetkami karnymi było bez znaczenia. Podkreślić bowiem należy odmienny charakter tych roszczeń, oraz okoliczność, że wysokość odsetek karnych jest ograniczona przepisami prawa.

Chybione były także zarzuty dotyczące rzekomego naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego tj. art.65 § 1 w zw. z art.65 § 2 k.c. i art.481 § 1 k.c.

Formułując te zarzuty skarżący domagał się w istocie stwierdzenia, że pomimo postanowień § 4 umowy z dnia 21 sierpnia 2013 roku, gdzie strony wyraźnie i jednoznacznie ustaliły, że pożyczka będzie oprocentowana według stałej stopy procentowej równej 0% w stosunku rocznym, a w przypadku niedokonania spłaty pożyczki w terminach

określonych w umowie zastosowanie będzie miała stopa odsetek za opóźnienie w wysokości 0% rocznie, powodowi należą się odsetki za opóźnienie za okres przed wniesieniem pozwu. Podstawą do tego miała być treść ostatniego zdania § 4 ust.4.6 umowy: „odsetki za opóźnienie (...) pobierane są przez 60 dni od daty powstania obowiązku spłaty pożyczki lub pozostałych należności.

W tym kontekście można co najwyżej stwierdzić, że powołany zapis umowy jest wysoce niejasny i niejednoznaczny, zwłaszcza, że w tym samym paragrafie umowy przewidziano w istocie (zerowa stawka odsetek), że dodatkowe odsetki karne nie będą w ogóle naliczane. Mając zatem na uwadze, że opisana umowa została zawarta z konsumentem, powstałych wątpliwości nie sposób było tłumaczyć na niekorzyść pozwanej. Nie naruszył zatem Sąd Rejonowy reguł wykładni umowy z art.65 § 1 i 2 k.c., a w konsekwencji nie doszło też do obrazy przez ten Sąd art.481 § 1 k.c..

Z tych wszystkich względów, gdy apelacja okazała się bezzasadna, na podstawie art.385 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

SSO Tomasz Pawlik